

PROJEKTOWNIA
Monika Wielogórska
ul. Wysoka 35
17-300 Siemiatycze
tel. 509 830 866
mail: projektownia9@gmail.com

NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO:	OPINIE, UZGODNIENIA, POZWOLENIA I INNE DOKUMENTY
NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO:	PRZEBUDOWA I NADBUDOWA PODDASZA BUDYNKU MIESZKALNEGO JEDNORODZINNEGO W ZABUDOWIE JEDNORODZINNEJ W GOSPODARSTWACH LEŚNYCH
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO:	Werpol 17-330 Nurzec-Stacja
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO:	I
POZOSTAŁE DANE ADRESOWE:	Nazwa jednostki ewidencyjnej: 201007_2 Nurzec-Stacja Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego: 201007_2.0019 Werpol Numer działki ewidencyjnej: 723/4
INWESTOR:	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Nurzec z siedzibą 17-330 Nurzec Stacja
SPIS ZAWARTOŚCI:	1. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (2 str.) 2. Ekspertyza techniczna

<i>Zespół autorski</i>			
<i>Zakres opracowania</i>	<i>Specjalność i numer uprawnień budowlanych</i>	<i>Data oprac.</i>	<i>Podpis</i>
ARCHITEKTURA: Projektant obiektu	mgr inż. arch. MONIKA WIELOGÓRSKA <i>Specjalność architektoniczna do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń 26/PDOKK/2016</i>	2021- 11-17	

NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO:	INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA
NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO:	PRZEBUDOWA I NADBUDOWA PODDASZA BUDYNKU MIESZKALNEGO JEDNORODZINNEGO W ZABUDOWIE JEDNORODZINNEJ W GOSPODARSTWACH LEŚNYCH
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO:	Werpol 17-330 Nurzec-Stacja
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO:	I
POZOSTAŁE DANE ADRESOWE:	Nazwa jednostki ewidencyjnej: 201007_2 Nurzec-Stacja Nazwa i numer obrębu ewidencyjnego: 201007_2.0019 Werpol Numer działki ewidencyjnej: 723/4
INWESTOR:	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Nurzec z siedzibą 17-330 Nurzec Stacja

Zespół autorski			
<i>Zakres opracowania</i>	<i>Specjalność i numer uprawnień budowlanych</i>	<i>Data oprac.</i>	<i>Podpis</i>
ARCHITEKTURA: Projektant obiektu	mgr inż. arch. MONIKA WIELOGÓRSKA <i>Specjalność architektoniczna do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń 26/PDOKK/2016</i>	2021- 11-17	

ZAKRES ROBÓT

Przedmiotem opracowania jest przebudowa i nadbudowa poddasza budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie jednorodzinnej w gospodarstwach leśnych.

ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA TERENY, KTÓRE MOGĄ STWARZAĆ ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA LUDZI

Planowana inwestycja dotyczy przebudowy poddasza oraz nadbudowy lukarny na dachu i nie dotyczy otaczającego terenu. Na terenie nie ma elementów stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

1. ZAKRES I KOLEJNOŚĆ WYKONYWANYCH ROBÓT

W ramach projektowanej inwestycji przewiduje się następujący zakres robót :

- Przebudowę dachu polegającą na nadbudowie lukarny pulpitowej na wschodniej połaci dachu.
- Wydzielenie nowych pomieszczeń na poddaszu.
- Ocieplenie dachu budynku i projektowanej lukarny wełną mineralną.

Kolejność realizacji poszczególnych robót uzależniona jest od uzgodnień poczynionych pomiędzy wykonawcą robót i użytkownikiem budynku, z uwzględnieniem uwarunkowań technologicznych. Pomocny w danym przypadku jest uzgodniony przez strony harmonogram robót. Wykonanie wymienionego wyżej zakresu robót związane jest z:

- wymianą pokrycia z blachy trapezowej na blachodachówkę
- wymianą łączenia dachu, folii dachowej i kontrłat
- wymianą podbitki dachu
- wymianą obróbek blacharskich i orynnowania
- wymianą wyposażenia łazienek
- rozebraniem konstrukcji dachowej kolidującej z zaprojektowaną lukarną pulpitową
- rozebraniem kominów do powierzchni dachu
- rozebraniem ścianek działowych z cegły
- rozebraniem podsufitki z płyt g-k
- rozebraniem ocieplenia dachu
- wymianą wewnętrznej stolarki drzwiowej
- demontażem podokienników wewnętrznych
- rozebraniem wykładziny ściennej z płytek
- rozebraniem posadzek z paneli podłogowych i płytek ceramicznych
- oczyszczeniem, odgrzybieniu oraz impregnacją więźby dachowej
- wykonaniem robót przygotowawczych przez robotami wykończeniowymi
- wymianą części desek elewacyjnych najbardziej zniszczonych od warunków atmosferycznych
- oczyszczaniem i usunięciem farby lub lakieru z szalówki niepodlegającej wymianie
- wykonaniem ściany murowanej lukarny z rdzeniami, nadprożami i wieńcem żelbetowym i robotami zbrojarskimi
- wykonaniem konstrukcji drewnianej lukarny
- wykonaniem ścian bocznych lukarny, drewnianych szkieletowych z poszyciem
- wykonaniem stropu nad poddaszem z ociepleniem i poszyciem z płyty g-k
- wykonaniem podłogi strychu
- wykonaniem ścianek działowych o konstrukcji lekkiej z poszyciem płyt g-k
- wymurowaniem kominów z cegły klinkierowej wraz z robotami towarzyszącymi powyżej połaci dachowej
- montażem okien w projektowanych ścianach lukarny
- montażem wyłazów na strych i dachowego
- wykonaniem robót wykończeniowych wewnętrznych
- wykonaniem ocieplenia ścian zewnętrznych projektowanej lukarny z poszyciem z szalówki
- malowaniem elewacji z szalówki oraz podbitki lakierującą
- przystosowaniem istniejących instalacji wewnętrznych tj. centralnego ogrzewania i elektrycznej do nowego rozkładu pomieszczeń wraz z robotami towarzyszącymi i wyposażeniem (grzejniki, lampy, łączniki, gniazda itp.)

2. INST RUKTAŻ PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJ I ROBÓT SZCZ EGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH

- szkolenie pracowników w zakresie bhp,
- zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia
- zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby
- zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego

3. ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃ-STWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH.

1. 1. Zagospodarowanie placu budowy

Zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem robót budowlanych, co najmniej w zakresie:

- a) ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych, jeśli takie są przewidziane
- b) wykonania dróg, wyjść i przejść dla pieszych,
- f) zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego,
- h) zapewnienia łączności telefonicznej,
- i) urządzić składowisk materiałów i wyrobów

Teren budowy lub robót powinien być w miarę potrzeby ogrodzony lub skutecznie zabezpieczony przed osobami postronnymi. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić, co najmniej 1,5 m. W ogrodzeniu placu budowy lub robót powinna być wykonana bramka dla ruchu pieszego. Szerokość ciągu pieszego jednokierunkowego powinna wynosić, co najmniej 0,75 m, a dwukierunkowego 1,20 m. Nie jest dopuszczalne sytuowanie stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów, mniejszej niż:

- a) 3,0 m – dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV,
- b) 5,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15 kV,
- c) 10,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30 kV, d) 15,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV, e) 30,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV.

Ilość wody do celów higienicznych przypadająca dziennie na każdego pracownika jednocześnie zatrudnionego nie może być mniejsza niż:

- a) 120 l – przy pracach w kontakcie z substancjami szkodliwymi, trującymi lub zakaźnymi albo powodującymi silne zabrudzenie pyłami, w tym 20 l w przypadku korzystania z natrysków,
- b) 90 l – przy pracach brudzących, wykonywanych w wysokich temperaturach lub wymagających zapewnienia należytej higieny procesów technologicznych, w tym 60 l w przypadku korzystania z natrysków,
- c) 30 l – przy pracach nie wymienionych w pkt. „a” i „b”.

Niezależnie od ilości wody określonej w pkt. „a”, „b”, „c” należy zapewnić, co najmniej 2,5 l na dobę na każdy metr kwadratowy powierzchni terenu poza budynkami, wymagającej polewania (tereny zielone, utwardzone ulice, place itp.) Pracownikom zatrudnionym w warunkach szczególnie uciążliwych należy zapewnić: - posiłki wydawane ze względów profilaktycznych, - napoje, których rodzaj i temperatura powinny być dostosowane do warunków wykonywania pracy. Posiłki profilaktyczne należy zapewnić pracownikom wykonującym prace: - związane z wysiłkiem fizycznym, powodującym w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny organizmu powyżej 1500 kcal u mężczyzn i powyżej 1 000 kcal u kobiet, wykonywane na otwartej przestrzeni w okresie zimowym; za okres zimowy uważa się okres od dnia 1 listopada do dnia 31 marca. Napoje należy zapewnić pracownikom zatrudnionym: - przy pracach na otwartej przestrzeni przy temperaturze otoczenia poniżej 10 °C lub powyżej 25 °C. Pracownik może przyrządzać sobie posiłki we własnym zakresie z produktów otrzymanych od pracodawcy. Pracownikom nie przysługuje ekwiwalent pieniężny za posiłki i napoje. Na terenie budowy powinny być urządzone i wydzielone pomieszczenia higieniczno – sanitarne, pomieszczenie socjalne do spożycia posiłku zostanie wydzielone w przedmiotowym budynku.

Na terenie budowy powinny być wyznaczone oznakowane, utwardzone i odwodnione miejsca do składania materiałów i wyrobów. Składowiska materiałów, wyrobów i urządzeń technicznych należy wykonać w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunęcia, rozsunięcia się lub spadnięcia składowanych wyrobów i urządzeń. Materiały drobnicowe powinny być ułożone w stosy o wysokości nie większej niż 2,0 m, a stosy materiałów workowanych ułożone w warstwach krzyżowo do wysokości nieprzekraczającej 10 – warstw.

Odległość stosów przy składowaniu materiałów nie powinna być mniejsza niż:

- a) 0,75 m - od ogrodzenia lub zabudowań,

Opieranie składowanych materiałów lub wyrobów o płoty, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych, konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej lub ściany obiektu budowlanego jest zabronione.

1. 2. Roboty ziemne

Nie występują.

1.3. Roboty demontażowe

Przy wykonywaniu demontażu poszycia dachowego, kominów, ścianek działowych, sufitów podwieszonych zagrożeniem może być :

- ♦ Upadek z wysokości
- ♦ Skaleczenie podczas niewłaściwego używania narzędzi ręcznych

2.4. Roboty budowlano - montażowe

Występujące w tym przypadku zagrożenia to upadek z wysokości poniżej 9,0 m i uderzenia spadającymi materiałami, czy narzędziami z takiej wysokości oraz skaleczenie podczas niewłaściwego używania narzędzi. Prace te należy wykonywać przy odpowiednich zabezpieczeniach i asekuracji osobistej; pasy, szelki bezpieczeństwa i inne zabezpieczenia. Teren budowy winien być zabezpieczony przed wejściem osób postronnych i wyposażony w tablice ostrzegawcze informujące o pracach na wysokości i wynikających z tego zagrożeniach. Należy każdorazowo, przed przystąpieniem do prac, dokonywać przeglądu zabezpieczeń. Do prac dopuszczać wyłącznie pracowników posiadających zaświadczenia lekarskie zezwalające na podejmowanie prac na wysokości. Można korzystać wyłącznie ze sprawnych maszyn i urządzeń, w sposób określony DTR urządzenia i instrukcją obsługi. > Wykonywanie prac na rusztowaniach > Wjazd i wejście na teren budowy powinien gwarantować bezpieczeństwo wszystkich użytkowników drogi dojazdowej. Należy przestrzegać stref ochronnych w rejonie pracy sprzętu i rusztowań. Do prac szczególnie niebezpiecznych mogą być dopuszczeni pracownicy, którzy oprócz wymogów regulowanych ogólnymi przepisami bhp, będą dodatkowo przeszkoleni w zakresie bhp przy tych pracach z uwzględnieniem konkretnych warunków na budowie. Nadzór nad tymi pracami sprawuje bezpośrednio kierownik robót, który udzieli pracownikom odpowiedniego instruktażu, ustali imienny podział pracy, kolejność wykonywania zadań i przypomni wymagania bhp przy wykonywaniu poszczególnych czynności.

1. 5. Roboty wykończeniowe

Przy robotach wykończeniowych mogą wystąpić następujące zagrożenia :

- ♦ Upadek pracownika z wysokości z niewłaściwie ustawionych drabin
- ♦ Uderzenia od spadających przedmiotów

♦ Zachłapanie oczu farbą

Przy robotach wykończeniowych należy stosować rusztowania i eksploatować je zgodnie z instrukcją producentów. Osoby dokonujące montażu i demontażu rusztowań muszą mieć wymagane uprawnienia. Dopuszcza się wykonywanie robót malarskich przy użyciu drabin rozstawnych do wysokości nie przekraczającej 4,0m od podłogi. Drabiny należy zabezpieczyć przed poślizgiem i rozsunięciem się oraz zapewnić ich stabilność. W pomieszczeniach, w których będą prowadzone roboty malarskie roztworami wodnymi, należy wyłączyć instalację elektryczną i stosować zasilanie, które nie będzie mogło spowodować zagrożenia prądem elektrycznym. Przy ręcznej lub mechanicznej obróbce elementów kamiennych, pracownicy powinni używać środków ochrony indywidualnej, takich jak: - gogle lub przyłbice ochronne, - hełmy ochronne, - rękawice wzmocnione skórą, - obuwie z wkładkami stalowymi chroniącymi palce stóp. Stanowiska pracy powinny umożliwiać swobodę ruchu, niezbędną do wykonywania pracy. Zagrożenia mogą wystąpić w miejscu i w czasie prowadzenia robót wykończeniowych.

1. 6. Maszyny i urządzenia techniczne użytkowane na placu budowy

Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności. Maszyny i inne urządzenia techniczne, podlegające dozorowi technicznemu, mogą być używane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli wystawiono dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

2. INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH

Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, przeprowadza się jako: - szkolenie wstępne, - szkolenie okresowe. Szkolenia te przeprowadzane są w oparciu o programy poszczególnych rodzajów szkolenia. Szkolenia wstępne ogólne („instruktaż ogólny”) przechodzą wszyscy nowo zatrudniani pracownicy przed dopuszczeniem do wykonywania pracy. Obejmuje ono zapoznanie pracowników z podstawowymi przepisami bhp zawartymi w Kodeksie pracy, w układach zbiorowych pracy i regulaminach pracy, zasadami bhp obowiązującymi w danym zakładzie pracy oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy. Szkolenie wstępne na stanowisku pracy („Instruktaż stanowiskowy”) powinien zapoznać pracowników z zagrożeniami występującymi na określonym stanowisku pracy, sposobami ochrony przed zagrożeniami, oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku. Pracownicy przed przystąpieniem do pracy, powinni być zapoznani z ryzykiem zawodowym związanym z pracą na danym stanowisku pracy. Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym, powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika. Szkolenia wstępne podstawowe w zakresie bhp, powinny być przeprowadzone w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku pracy. Szkolenia okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, powinny być przeprowadzane w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 lata, a na stanowiskach pracy, na których występują szczególne zagrożenia dla zdrowia lub życia oraz zagrożenia wypadkowe – nie rzadziej niż raz w roku. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach operatorów żurawi, maszyn budowlanych i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje. Powyższy wymóg nie dotyczy betoniarek z silnikami elektrycznymi jednofazowymi oraz silnikami trójfazowymi o mocy do 1 KW. Na placu budowy powinny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące: - wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników, - obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych, - postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi, 18 - udzielania pierwszej pomocy. W/w instrukcje powinny określać czynności do wykonywania przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy, czynności do wykonywania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników. Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad BHP. Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

Wszyscy pracownicy powinni być wyposażeni w odpowiednią do warunków pracy odzież roboczą, kaski, okulary, rękawice oraz sprzęt ochrony osobistej (np. do pracy na wysokości). Stosowanie niezbędnych środków ochrony indywidualnej obowiązuje wszystkie osoby przebywające na terenie budowy. Na budowie powinny być także dostępne, umieszczone w miejscu ułatwiającym zapoznanie się i do stałego korzystania, instrukcje bhp dotyczące :

- ♦ wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi
- ♦ obsługi maszyn i urządzeń
- ♦ postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia
- ♦ udzielania pierwszej pomocy
- ♦ zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych, stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników.

3. ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃSTWOM WNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków. Nieprzestrzeganie przepisów bhp na placu budowy prowadzi do powstania bezpośrednich zagrożeń dla życia lub zdrowia pracowników.

Przyczyny organizacyjne powstania wypadków przy pracy:

- a) niewłaściwa ogólna organizacja pracy
  - 1) nieprawidłowy podział pracy lub rozplanowanie zadań,
  - 2) niewłaściwe polecenia przełożonych,
  - 3) brak nadzoru,
  - 4) brak instrukcji posługiwania się czynnikiem materialnym,
  - 5) tolerowanie przez nadzór odstępstw od zasad bezpieczeństwa pracy,
  - 6) brak lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy i ergonomii,
  - 7) dopuszczenie do pracy człowieka z przeciwwskazaniami lub bez badań lekarskich;
- b) niewłaściwa organizacja stanowiska pracy:
  - 1) niewłaściwe usytuowanie urządzeń na stanowiskach pracy,
  - 2) nieodpowiednie przejścia i dojścia,
  - 3) brak środków ochrony indywidualnej lub niewłaściwy ich dobór

Przyczyny techniczne powstania wypadków przy pracy:

- a) niewłaściwy stan czynnika materialnego:
  - 1) wady konstrukcyjne czynnika materialnego będące źródłem zagrożenia,
  - 2) niewłaściwa stateczność czynnika materialnego,
  - 3) brak lub niewłaściwe urządzenia zabezpieczające,
  - 4) brak środków ochrony zbiorowej lub niewłaściwy ich dobór,
  - 5) brak lub niewłaściwa sygnalizacja zagrożeń,
  - 6) niedostosowanie czynnika materialnego do transportu, konserwacji lub napraw;
- b) niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego:
  - 1) zastosowanie materiałów zastępczych,
  - 2) niedotrzymanie wymaganych parametrów technicznych;
- c) wady materiałowe czynnika materialnego:
  - 1) ukryte wady materiałowe czynnika materialnego;
- d) niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego:
  - 1) nadmierna eksploatacja czynnika materialnego,
  - 2) niedostateczna konserwacja czynnika materialnego,
  - 3) niewłaściwe naprawy i remonty czynnika materialnego.

Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
- dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,

Na podstawie:

- oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu robót na danym stanowisku pracy
- wykazu prac szczególnie niebezpiecznych,
- określenia podstawowych wymagań bhp przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych,
- wykazu prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby,
- wykazu prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:
  - zapewnić organizację pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych,
  - zapewnić likwidację zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca, pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia. Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę. Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu). Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

Zespół autorski			
Zakres opracowania	Specjalność i numer uprawnień budowlanych	Data oprac.	Podpis
ARCHITEKTURA: Projektant obiektu	mgr inż. arch. MONIKA WIELOGÓRSKA Specjalność architektoniczna do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń 26/PDOKK/2016	2021- 12-08	